

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— Negyed évre K 110.—
Fél évre „ 220.— Egy hóra „ 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

A Beniczky-ügy újabb hullámai A legitimisták és Albrecht főherceg

Budapest, május 7. A Beniczky ügy fejleményeiről jó forrásból a következőket jelentik:

A legitimisták körében rendkívül élénk az antipátia Albrecht főherceg ellen, aki, mint a Beniczky elleni vád főtanúja, nem jelent meg a mentelmi bizottság előtt. A legitimisták ma már a főhercegnek szerepet tulajdonítanak a király váratlan utazásának előidézésében is. Albrecht főherceget tudvalevőleg közvetlen hűsvét előtt Madridból utaztában Pranginsban járt a királynál, aki Albrecht főherceg látogatása után teljesen váratlanul, két nappal a főherceg Pestre érkezése után betoppant Szombathelyre. A legitimisták már azért is okozati

összefüggést keresnek, mert Beniczky és Szmezsányi Albrecht főherceggel való megállapodás után indultak el szombathelyi utjukra és ugyancsak Albrecht főherceg lett volna a Beniczky-ügyben a per tárgyává tett tettenérésben a koronatanu.

Ma annak terjedt el a híre, hogy Beniczky Ödön Nádossy főkapitány ellen személyes szabadság megsértése miatt feljelentést tesz. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Beniczky Ödön ki mondja mentelmi jogának védelmét, akkor teszi meg a szükséges lépéseket, de amíg a Ház nem határoz ügyében, senki ellen semmiféle eljárást nem indít.

A kormány a munkásbiztosító autonómiája mellett Bénárd tervezetét elejtették

Budapest, május 7. A kormány elejtette a Bénárd-féle törvénytervezetet és Bernolák Nándor, az új népjóléti miniszter új törvényjavaslatot terjeszt a nemzetgyűlés elé. Ebben a javaslatban nem az államosítás lesz az alapelv, hanem a paritás, még pedig úgy, hogy a munkásbiztosító pénztár igazgatóságában egyforma számmal lesznek a munkások és a munkáltatók.

A kormány álláspontjával szemben Bénárd Agoston volt népjóléti miniszter az a hozzátartozó szűkebb érdekelttség erős harcot indított. Megmozdították különböző társadalmi szervezeteket, megszólaltatták Bernolák ellen az antiszemita sajtót, azonban a kormány ennek ellenére úgy határozott, hogy kitart álláspontja mellett és a munkásbiztosítás intézményének államosítását végleg elejti és nem mond le arról, hogy a munkások intézményének vezetésébe beleszólást engedjenek maguknak a munkásoknak is.

Bernolák Nándor népjóléti miniszter ma délutánra a munkaadók és munkások bevonásával értekezletet hívott össze a Gyosz. helyiségébe, a munkásbiztosítás reformja alapelveinek megbeszélése végett. A miniszter meg akarja hallgatni a munkaadókat és munkásokat a munkásbiztosítás reformja felől, melyre nézve a miniszter csak annyiban szó-

gezte le álláspontját, hogy komoly autonómiát akar biztosítani ennek az intézménynek. A munkások, munkaadók, továbbá szociálpolitikusok és orvosok bevonásával kívánja függetleníteni a munkásbiztosító intézményét a mindenkori kormány befolyásától. Bernolák miniszter a mai értekezleten ismerte fel fogja szociálpolitikai terveit, ezek között az aggodalmi biztosítást, valamint a munkanélküliség esetére való biztosítást.

A magyar-osztrák kereskedelmi tárgyalások

Bécs, május 7. Fordulat következett be az osztrák és magyar kormány megbízottainak a kompenzációs szerződés megújítása céljából megindított tárgyalásaiban mindjárt a mai első napon. A magyar kormány kiküldöttei kinyilatkoztatták, hogy kormányuk a múlt decemberben megkötött kereskedelmi szerződést a nyugatmagyarországi kérdés miatt nem akarja ratifikálni.

Sorra került a december végén megkötött és márciusban meghosszabbított kompenzációs szerződés ügye, és ezt a szerződést most további két hónapra megakarták hosszabbítani. A magyar delegátusok ehhez elvben hozzájárultak, azonban kijelentették, hogy követelniük kell a magyar terményeknek Ausztriába való

szabad bevitelét és annak biztosítását. Az osztrák delegátusoknak erre a lépésére nem voltak elkészülve, nem volt joguk, hogy a követelést elfogadják. Haladékokat kértek, hogy a kérdést kormá-

nyukkal megvitathassák, mire a tárgyalások félbeszakadtak. A mennyiben felhatalmazást kapnak a magyar delegátusoknak ezen követelményei teljesítésére, ebben az esetben a jövő hét elején folytatják a tárgyalásokat.

Andaházy és Gaál Gaszton kritikája

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, május 7. A nemzetgyűlés mai ülését fél tizenegykor nyitotta meg Botlik József alelnök. A költségvetési vita folytatásának első szónoka

Andaházy Kasnya Béla: Nehéz helyzetben vagyok, hogy Apponyi Albert után közvetlenül reám került a sor, de ez a körülmény egyben meg is könnyíti helyzetemet, mert ha történetesen más mondta volna el azokat, amiket tegnap Apponyi ajkáról hallottunk, a tulajdonlól mindjárt a destruktív jelzővel bélyegezték volna meg a szónokot a konstruktív urak. Ezt már megtanultuk. Becsületet szerettek a destruktiónak és nem is tudják, hogy ezzel az örökös bélyegzéssel milyen nagy befolyással vannak a kurzus valutájára.

Hegedüs Loránt pénzügyminiszter nevetve közbeszólt: A valuta kurzusára is!

Andaházy Kasnya Béla: Folyton azt hangoztatják, hogy a tekintélyt kell helyreállítani. Szerintem nem ez a lényeges, hanem a tekintélyeket kell helyreállítani. Akkor azok majd megcsinálják azt is, hogy helyreálljon a tekintélyük! Lehetetlenségnek tartom, hogy ugyanakkor, amikor törvényeket hoznak itt a Házban, ne vegyék észre a kurzus zászlóvivői, hogy olyan törvényeket hoznak, amelyeket a végrehajtó szervek nem vesznek tekintetbe. Hogy egyebet ne említsek, itt van a botbüntetésről és a numerus claususról szóló törvény. A botbüntetésnél is kardinálisabb hiba a numerus clausus, amely a huszadik század szégyene.

Haller István: Nem a zsidó tehetségek szorítják le a keresztényeket, hanem a pénz!

Andaházy Kasnya Béla: Apponyi legutóbbi beszédében megemlítette, hogy külföldön azt mondják rólunk, hogy Magyarországon egyetlen nemzetiség sincs elnyomva, kivéve a zsidó vallású magyar állampolgárokat. A legnagyobb szegény és szegénységi bizonyítvány, hogy 95 százaléka magyarság azt mondja, hogy őt a zsidóság elnyomja. Ez ellen tiltakozik a kereszténység nevében.

Felkiáltások: Ki bizta meg, hogy a kereszténység nevében beszéljen?

Andaházy Kasnya: Aki önöket megbizta, a nép!

Csizmadia Sándor (Haller felé): Maga is ott volt, ahol megválasztották, de hiába járt ott!

Andaházy Kasnya: A tudomány nemzetközi. Józan ember nem tehet különbséget zsidó és nem zsidó tudomány közt. A tudományt nem lehet maximálni, nem lehet kontingentálni. A kurzus urai megfélekedeznek arról, hogy nem az a keresztény, aki korteskedésből a zászlójára írja azt, hogy ő keresztény, hanem az, aki érzelmeivel, tetteivel bizonyítja be kereszténységét. Nem is hiszik, milyen nagy szolgálót tett a kurzus a zsidóságnak a numerus clausussal. Ennek az igazságtalan törvénynek a következtében a magyar ifjuság nagy része kénytelen külföldi egyetemeken folytatni tanulmányait. Kérdezem, hogy aki külföldön végezte tanulmányait és szerezte meg a tudományos képesítést, ha visszatér ide, nem hoz-e magával magasabb, tökéletesebb tudást, mint amilyennel rendelkeznek azok, akik itt maradtak az országban. Akkor ismét csak az történik, hogy a magasabb képesítéssel és szélesebb körű tudással rendelkezők kerülnek szupremáciába a többiek felett. Hiába mondják azt, hogy nem fogjuk nosztrifikálni a diplomájukat, mire arra kerül a sor, hogy ebben a kérdésben döntson a nemzetgyűlés, a jövő kurzus már rég elsöpri ezeket az urakat, akik ezt hangoztatták.

Meskó Zoltán: Nem a tudományosság a fontos, hanem a hazafiság és becsületesség!

Andaházy Kasnya: Respektálom a képviselő ur kijelentését, de a hazafiság és tudományosság dolgában különbséget kell tenni. A tudomány mindig egyetemes s mindenképpen csak nemzetközi lehet. Nincsen nemzeti tudás, mert az olyan tudás, melyet csak itthon ismernek el, de a külföldön semmibe sem veszik, ez szerintem nem tudás, és épen csakis nemzetközi általános tudással viheti előre az igazi hazafi a nemzeti becsületet. Amit destruktiónak mondanak ma, az tulajdonképpen a legkonstruktívabb munka, mert ha konstrukció az, amit az urak tesznek, akkor ezt le kell bontani. A nemzetgyűlés élőködik... (Nagy zai)

Haller István: Rendre! Rendre! Most jött be és már ilyeneket mond!

Elnök felhívja a szónokot, magyarázza meg szavait.

Andaházy Kasnya: A nemzetgyűlés élőködik azokból a jelzőszavakból, amelyeket nem váltott

be. Hogy a földreformot egyáltalában tárgyalni lehetett, az a mi destruktív munkánk az eredménye.

Apponyi nagyon helyesen mutatott rá, hogy az internálási rendelet a legjogtalanabb valami. Az internálás a kommunista eszmék nevelő intézete. A magyar munkásság nagy ellensége a kommunizmusnak, ellensége minden diktatúrának, a fehérnek ép úgy, mint a vörösnek.

Fangler Béla: Hol van a fehér terror?

Drózdly Győző: Zalaegerszegen! Fangler Béla: Amíg te szabadon jársz, addig nincs fehér diktatura!

Drózdly Győző: Én nem löttem be senkinek az ablakán!

Fangler Béla: Akkor is kommunistát kerestem!

Andaházy-Kasnya: Az amnesztia-rendelet...

Drózdly Győző: Nem hajtják végre! Fűtyülnek a rendeletekre!

Elnök felhívja Drózdlyt, marázza meg szavait.

Drózdly Győző: A kormány fűtyül a rendeletekre, nem hajtja végre.

Elnök Drózdlyt rendreutasítja.

Meskó Zoltán: Milyen hangosak, mióta tizenkilencen vannak!

Andaházy-Kasnya: A különítményeket beosztották a csendőrséghez és előállt az a helyzet, hogy alkalmat adnak nekik arra, hogy amit mint katonai hatóság nem végezhetek, most mint csendőrség zavartalanul végezhessék.

A miniszterelnök a sajtószabadságot úgy ahogy szabályozza, vagyis nincs kifogása az ellen, hogy ami átment a cenzura rostáján, az meg is jelenhessen. Amde nem számít arra, hogy vannak nálánál hatalmasabb szervek is, amelyek vidéken működnek és még a cenzura által approbált hírlapi közlemények terjesztését is meggátolják. Megtörtént például, hogy az egyik lapot...

Felkiáltások: Melyik lapot?

Andaházy-Kasnya: Az Estet a szolgabíró kitiltotta az egyik községből. Hónapok óta folyik ez a rendszeres machináció és az én községemben az egyik sarkon nyugodtan árulják azt a lapot, amelyért a másik sarkon megbüntetik az árusítót. Különösen kiválik a kunszentmiklósi főszolgabíró esete. Ez a főszolgabíró a maga területén betiltotta Az Est, Magyarország, Pesti Napló terjesztését és árusítását.

Drózdly Győző: Fel van már függesztve az a szolgabíró!

Andaházy Kasnya: A kitiltásról írásban értesítette Az Est kisdívataltat a főszolgabíró, kijelentvén, hogy ez a három lap a forradalom előkészítésében olyan kimagasló részt vett, hogy csak a kormányzat eddigi erőltetett vezetői okozták... (Nagy zaj. Taps az ellenzéken.) hogy a nevezett lapokat eddig még nem szüntették meg. Megírja azt is a főszolgabíró, hogy rá akarja szoktatni járása lakosait, hogy a keresztény sajtó lapjait olvassák, ami különben kötelessége is ma minden hatalmi tényezőnek.

Felkiáltások: Szép kis üzleti fogás! (Nagy zaj.)

Andaházy Kasnya: Ha egyszer cenzurán ment át a lap, azért felelősséget vállal a kormány exponense és ezentúl a sajtószabadság és a fennálló rendeletek értelmében szabadon lenne terjeszthető az ország egész területén. Ezzel szemben a vidéken mindenütt mint kis királyok működnek a különféle alispánok és tőlük függ a kolportázs megadása és ha nem rokonszenveznek valamely sajtótermékkel, egyszerűen nem engedik meg az árusítást.

A kormány tulteszi magát a törvény tiszteletén, amikor a törvényhozás megkerülésével oly rendeletet ad ki, amely a magántulajdon szentségét érinti. Lehetetlen, hogy a kormány egyszerűen elkommunizáljon üzleteket, mert nemcsak a mozikat veszik el, hanem a trafikokat is. Szijj Bálint: A buzát is!

Felkiáltások a kiscigapárton: Már hét éve veszik el a buzánkat!

Andaházy Kasnya: A destruktív jelzővel nagyon könnyen dobálóznak nálunk. Vidéken pedig egyszerűen mindenkire, aki valamely jogos kérései fordul a hatósághoz, azt mondják, hogy kommunista. Ez tarthatatlan állapot. A forradalmat azok csinálták, akik a népet nyomorba döntötték és olyan viszonyokat teremtettek, hogy a paraszt egy kis krumpliföldet sem tud magának szerezni.

Fábián István: A zsidók elvették az orra elől!

Andaházy Kasnya: A nagyurak és a grófok vitték el!

Erekly Károly: Kár a zsidókat védeni!

Andaházy Kasnya: Bizony kár, mert megvédik azok magukat tehetségükkel és tudásukkal. A földreformot mielőbb végre kell hajtani, mert a nép nem hisz többé azoknak, akik csak ígéreteket tudnak tenni.

Felkiáltások a kiscigapárton: Nem fizetünk addig vagyonszállítást, míg nincs meg a földreform!

Andaházy Kasnya: Hosszasan beszél a választójogról és tiltakozik az ellen, hogy a ti'kosságot megszüntessék. Nem akarja meggátolni a kormányt munkájában s szívesen támogatja, ha magáévá teszi azokat a kívánságokat, amelyek ő felhozott. (Eljenzés).

Szünet után

Gaál Gaszton beszéde

Gaál Gaszton szólal fel. A trianoni békét ránk kényszerítették, azonban egyetlen államsférfi sem kényszeríthető arra sem, iféle hatalommal, hogy ezt a békét a nemzeti becsület védelmére alá helyezze. A helyzet konzekvenciáit azonban le kell vonni és hiba volt, hogy ezt az eddigi kormányok előbb nem tették meg.

A királykérdést ki kell kapcsolni, azonban tisztázni kell azt a kérdést, hogy ki a tulajdonképeni legitimista és ki a szabad királyválasztó. Nem fogadja el azt a tételt, hogy a szabadkirályválasztók forradalmárok. (Elénk taps az ellenzéken).

Aki a szabad királyválasztást törvényes uton akarja megejteni, az legitimista, de akik a királykérdést puccsal akarják megoldani, azok a forradalmárok. (Taps a szélső baloldalon. Mozgás). Meg kell győznünk a világot békés szándékainkról. Le kell szerelni minden kardesőrtető politikát. Szomszédainkkal a gazdasági összeköttetést mielőbb helyre kell állítani. A legjobb integritási politika, ha megmutatjuk a világnak, hogy itt teljes jogrend és kultúra van és ha elszakadt testvéreink visszakiváncolnak hozzánk.

A jogrendet másként magyarázza Apponyi, másként Andaházy és másként magyarították a kommunisták, akik a vörös jogrendet állapították meg. Szerinte jogrend az, ha mindenki kötelességét teljesíti és senkinek akadályozza ebben, senki a törvény fölé nem helyezkedik (Zajos helyeslés) és akik ez ellen vétenek, azokat a törvény korlátai közé kell szorítani. (Eljenzés az ellenzéken) A jogrend követelménye a sajtószabadság, a közélet megtisztítása, a korrupció kiirtása és a

tisztviselői inkompatibilitás kimondása. A fegyelmet fenn kell tartani minden vonalon. Nem szabad megtörténni annak, ami az egyik minisztériumban történt, hogy a miniszter egy audienccian levő polgárnak a kérvényére ráírta, hogy teljesítendő és amikor lement az ügyosztályba, az osztályvezető azt mondta: A miniszterrel jön, tehát nem fogjuk teljesíteni.

A munkásokat védeni és tá-

mogatni kell. Teljes szívvel hozzájárul ehhez, de különbséget kell tenni a városi és falusi munkások közt. A városi szakszervezetek kényszerrel alkalmaznak a munkásokra. Az állam kötelessége a kényszer ellen megvédeni a munkásokat. Nem tehet róla, de meg kell mondania, hogy mikor a munkások felvonulnak, akkor mindig az az impressziója, hogy terror alatt állnak. A költségvetést elfogadja.

Debrecen szerepe a szabadságharcban

A Történelmi Társulat debreceni ülése

Május 22-én, vasárnap lesz a Magyar Történelmi Társulat debreceni ülése, amelynek nagy kulturális jelentőséget ad egyrészt az a körülmény, hogy a világháború óta ez lesz a Történelmi Társulat első vidéki ülése, másrészt hogy ezen az ülésen értesül először a magyar közönség azoknak a kulturális, történelmi és politikai szempontból rendkívüli jelentőségű kutatások eredményeiről, amelyeket Károlyi Árpád végzett a bécsi császári titkos levéltárban Széchenyi István ismeretlen írásai után.

A Történelmi Társulat május 22-iki ülésének debreceni előkészítő bizottsága legutóbbi ülésén végleg megállapodott az ülés programjában és meg tett minden előkészületet az érkező kiváló vendégek fogadására. Már május 20-án Debrecenbe érkeznek a fővárosi vendégek, névszerint a következők: Klebersberg Kunó gróf a Magyar Történelmi Társulat elnöke, Csányi Dezső helyettes államtitkár, országos főlevéltárnok, ügyvezető alelnök, Fehérpataky László dr., Domanovszky Sándor dr., Angyal Dávid dr., Hohmann Bálint dr., Baranyai Béla dr. egyetemi tanárok, a Történelmi Társulat tagjai, Lukinich Imre dr. pozsonyi egyetemi rektor, a Társulat főtitkára, Jászay Mari, a Nemzeti Színház örökös tagja és Tormay Cecil irónő.

A vendégeket, akiket a helyi rendező bizottság és a város notabilitásai ünnepélyesen fogadnak a vasútállomáson, kevés kivétellel magánházaknál szállásolják el. Május 21-én, szombaton a város nevezetességeit, kulturális intézményeit tekintik meg a vendégek, az egyetemet, a kollegiumot, a városi muzeumot és behatóan át tanulmányozzák Debrecen város történelmi levéltárát. Délután a helyi rendező bizottsággal közös értekezletet tartanak, amelyen egy Debrecen közelről érintő nagy történelmi munka előkészítését tárgyalják meg.

Május 22-én délelőtt 11 órakor lesz a Történelmi Társulat matinéja a vármegyeháza dísztermében a következő programmal:

1. Elnöki megnyitó beszédet mond Klebersberg Kunó gróf a Magyar Történelmi Társulat elnöke.

2. Széchenyi István gróf dőblingi életéből. Irta: Károlyi Árpád, felolvassa Domanovszky Sándor dr. egyetemi tanár, a Századok szerkesztője.

3. Széchenyi emlékezete. Szavalja Jászay Mari, a Nemzeti Színház örökös tagja.

4. Részlet a Bujdosók könyve sajtó alatt levő második kötetéből. Irta és felolvassa Tormay Cecilé irónő.

5. Záróbeszédet mond Csányi Dezső dr. helyettes államtitkár, a Magyar Történelmi társulat ügyvezető alelnöke.

A műsor elején és végén egyik debreceni dalárda fog énekelni. A matiné programja mutatja, milyen nagyjelentőségű kulturális eseménynek ígérkezik a Törté-

nelmi Társulat debreceni matinéja. Maga az ülés azonban mégis csak inkább emfemer jelentőségű, azonban a Történelmi Társulat kiválóságainak debreceni látogatása egy állandó és fokozódó jelentőségű kulturális eseménynek az alapját is megveti. Május 21-én délután a Történelmi Társulat budapesti és debreceni tagjai közös értekezletet tartanak, hogy megbeszéljék a magyar szabadságharc oknyomozó történelmének megírásához szükséges előkészületeket. Ez a nagyszabású történelmi munka Debrecenről a legközelebből, mert a szabadságharc politikai történetének legjelentősebb eseményei itt játszódtak le, a debreceni országgyűlésen. A szabadságharc tudományos történetének a megírásánál tehát elsőrangú fontossággal bírnak azok az adatok, amelyek a debreceni országgyűlés eseményei és általában a szabadságharc alatt pezsgő politikai élet eseményeire vonatkoznak. A nagy tudományos műnek ezek az események lesznek a gerince és a május 21-iki értekezlet a debreceni 49 es események adatainak összegyűjtését fogja megbeszélni. A Történelmi Társulat elnöksége már is megbízást adott Iványi Béla dr. egyetemi tanárnak és Csűrös Ferenc dr. kulturatanácsnoknak a Debrecenben található anyag felkutatására és feldolgozására.

LEGSZEBB KALAPOK

FRANK EDENEL.

Részleges tisztújítás Hajdúvármegyében

Május hó 24-én tartandó vármegyei közgyűlésen több üresedésben levő állás kerül betöltésre. Már megindult a korteskedés is, tekintetbe véve a számos jelöltet igen népes közgyűlés lesz, mert a pártok teljes erővel fognak felvonulni.

A főjegyzői állásra pályáztak Nábráczky Béla másodfőjegyző tb. főjegyző, dr. Somossy Béla bősziorményi főszolgabíró és dr. Weszprémy Barna központi tb. főszolgabíró.

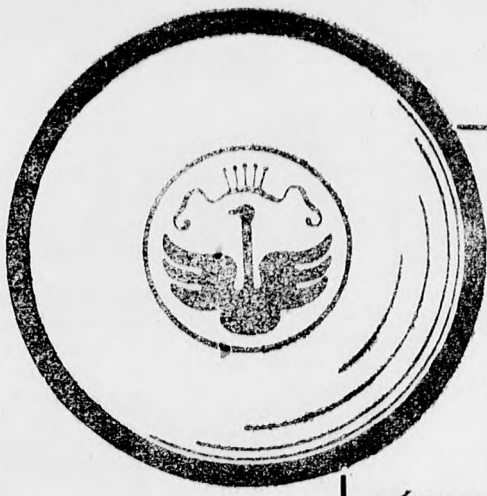
A hajduböszörményi főszolgabírói állásra Madarász István bősziorményi szolgabíró, tb. főszolgabíró, Elthey László árv. ülnök és Csíha Endre aljegyző.

A másodfőjegyzőire Elthey László árv. ülnök, Antal Antal szolgabíró Csíha Endre aljegyző tb. főszolgabíró és Kovács Gábor tb. főszolgabíró.

Az árvaszéki ülnöki állásra dr. Papp Béla aljegyző és dr. Csíha Endre aljegyző.

A bősziorményi szolgabírói állásra Uzonyi Barna és Szabó Sándor tb. szolgabírák.

Az aljegyzői állásra dr. Kovács Béla tb. aljegyző, főispáni titkár. Uzonyi Barna és Szabó Sándor tb. szolgabírák.

ELIDA

piperesszappan

azoknak,
kik a mino-

ségre sokat adnak.

Gyémánt a porban

Kondás, aki festőművész — Szepesi György, az új Munkácsy-miniatűr — Kis festmény a festőről

Minden művészetet szerető, szépen kedvét lelő embernek meg kell tanulnia egy új nevet, — a Szepesi Györgyét. Nem tudom, nem leszek-e büszke valaha arra, hogy ezt a nevet elismerő méltóságban, hódolatos ismertetésben én irtam le először a sajtó, — a világ számára. Sohasem szerettem a művészt elkülönítetlenül összevonatkoztatni emberi mivoltával, lepeltelenül emberien beszélni művészetéről, — de itt nem lehet elhallgatni az empiriát, itt épen ez a rendkívüliség hat a legmeggyőzőerejűben. Szepesi György kondásbojtár és művész, de nem a fecsegő kandallómelletti érzélgőség jóvoltából, hanem a legigazabb igazsággal: kondásbojtár és festőművész.

Alig suttogták ezt még vagy ketten — Toroczkay és Istvánffy, ez a két kitűnő festőművész —, amikor meghallva ezt a hangot, fölkerestem Szepesi Györgyöt, a kondás-festőt Istvánffymester műtermében, ahol most a művész jóvoltából menedéket talált. Mikor becsöngettem Istvánffyhoz, alacsony, fekete, művészi (értsd: művészietlenül rendellen, borzas) hajzatu, 21-22 éves fiatal ember nyitott ajtót.

— Annak a kondásnak a rajzait jöttek megnézni, — mondtam kissé hitetlenkedve, kicsinylően.

Udvariasan betessékelt s én beljebb kerültem. Kértem a kondás rajzait, fitymálón hangsúlyozva a »kondás« szót. Elémrakott egy csomó rajzot, s én növekvő ámulattal, egyre nagyobb csodálkozással néztem a szebbnél-szebb rajzokat, festményeket.

— Na, ez a kondás egész ügyesen csinálja! — szóltam, de még mindig rosszmájúan, mert azt hittem, valami turpisság van a dologban s nem kondás rajzolta azokat a képeket. Megjegyzem, hogy akkor már egész gyanus volt nekem a fekete fiatalember. Odajött hozzám, bemutatkozott:

— Szepesi György vagyok.

Elképedve mentegedeztem:

— Hát már csak bocsásson meg, amért így lekondásoltam, lekanászlegényeztem, de én azt hittem, hogy csakugyan...

— O, kérem — szólt — nem tesz semmit, én valóban kondás voltam áprilisig s ha most nem sikerül valamire mennem, megint visszamegyek kondásnak.

Most jobban megnéztem, — lelki pillanatfelvételt vettem fel róla. Nagy homlok, figyelő, mély, beható szem, színek bontó, formákat képező nézés, leugró értelem, nagy, eleven, szinte látozó fölfogás, könyvnyű, ecsetelő kéz és sok, sok érzés, — ennek az összege mind

együtt: Szepesi György: a művész. Egy kis alpáriasság, pusztai szögletesség, de jó, de törzökös magyarosság és kedves naivság — ez Szepesi György, a kondás. De amint a szén-, ceruza- és tusrajzokat, akvarelleket, pasztelleket nézem, elfelejttem azt a sok darabosságot és nem látok, nem tudok mást látni: csak a művészt. Amulatos biztonsággal rajzol, fest örömet, bánatot, mosolyt, szenvedést, büszkeséget, alázatot, de ennél még elmosódottabb hatású, finomabb érzéseket is: melázzást, ellágyulást, sóhaj, visszafeledkezést, rácsmélést, nemakarást, sőt olyan finom árnyalatu, sejtésszerű fölértést is, amire talán nem is tudunk jelzót találni.

Közben ezeket vallja magáról:

— 22 éves vagyok, 5 elemi végeztem jelesen, balkarom néhány évvel ezelőtől eltört, emiatt katona sem voltam. Április 1-én járt le a kondásévem, akkor azonban nem akartam újra elszegődni, hogy csak a művészetnek élhessek. Szüleim — de legkivált az öcsém — durván támadtak, hogy ingyenélő akarok lenni, a rajzokkal nem fogok egy fia pénzt sem szerezni, holott más fiúk, kondások, bojtárok milyen jól keresnek. Az öcsém meg egyszer rám rontott, meg akart ütni, de én nem hagytam magamat. A vége az lett a dolognak, hogy szüleim az öcsém pártjára kelték és engem elűztek — világgá. En akkor meghúzódtam egy ismerősömnél és irtam Toroczkai művészeknek, hogy pártfogoljon, karoljon föl engem és segítse elő érvényesülesemet Toroczkai azonban két levelemre sem válaszolt. Erre bejöttem Debrecenbe, hogy személyesen keressem föl, kétszer is elmentem a lakására, de egyszer sem lettem otthon. Akkor elmentem Istvánffy művész urhoz, hónom alatt a rajzaimmal (így ment valamikor Petőfi Bajzához). Istvánffy művész igazán művészt jellemző megértéssel, jóakarattal fogadott, megdicsérte rajzaimat és megígérte, hogy minden tőle telhető uton, módon pártolni fog. Azóta egy színésznel lakom s akadt még egy pártfogóm, akitől 1000 koronát kaptam, a város készül megszavazni valami ösztöndíjat, Istvánffy művész pedig tanít.

Néhány kép eredetéről kérek most fölvilágosítást. Egyszerűen, primitíven felel:

— Ezt, kérem, én így láttam le (így!) róla, ezt néztem föl (így!) belőle. Ez az árnyék, kérem, akkor így volt; — így látszott, — javítja ki aztán. Ez fantázia, ezt csak úgy játszottam magam kedvére, bolondoztam. Azt az alakot csak úgy följegyeztem, előbb jól meg-megfigyeltem, aztán idekaptam erre a papírra.

De én ebből is megértettem, hogy ugyanazt akarja mondani,

amit Verescsagin, Hildebrand mondana, ha fiatalkorában ő rajzolta volna ezeket a kis portrékat:

— Megkerestem arcukatán a legjellegzetesebb vonásokat, amelyek nem az epidermisz türemlései, hanem amelyek mélyebből fakadnak, amelyek jellemet ábrázolnak, a lélekből vetődnek föl.

Szepesi György is ezt akarta mondani, csak nem voltak hozzá szavai. A képein azonban tud beszélni, — azokon ezt mondta!

Természetes, hogy munkáin még hiányzik a technikai tudás, a rutin, a virtuózság, — mind, mind, ami már következmény, ami eltanulható, megszereshető. De nem hiányzik a képesség, a tehetség. Tussal rajzol meg olyan témát, amit nem avval kellene. A redis-tollat még nem tudja biztosan kezelni, az akvarellhez — amihez pedig már nagy föl-készültség kell — kissé nagyon is korán hozzákezdett, néhol be-drótozza a felhőket, másutt, bár igen jellemzően, de torzít, alacsonyabbra vagy magasabb színűre hangolja a képeit, de mindegyik elárulja szerzőjük képességét, nagy tehetségét, zseninek-születettségét. Van egy nagyobb szénrajza, amelyet a legelőkelőbb tárlaton is kiállíthatna. Hihetetlen ambíciója van, pár száz rajza van eddig. Most meg tanulgat, olvas, műveli, képezi magát. Megkérdeztem tőle, mit szokott olvasni.

— Legutóbb — felelte Wilde Oszkár. A szépség filozófiáját olvastam.

Wilde-t természetesen rosszul ejtette ki.

— Is megértette?

— Nem, az nagyon magas nekem, — vallotta meg.

— Petőfit ismeri?

— Bizony nem igen, csak 1-2 versét, amit az iskolában hallottam.

— Hát Munkácsyt?

— Róla csak most Istvánffy művész urtól hallottam, ő személyesen és nagyon jól ismerte Munkácsyt és Benczurt is.

— Honnan sajtátította el a pasztell, akvarellkezelésének módját? kitől kapott redis-tollat?

— Haranghy művésztől, az iparművészeti akadémia tanárától, aki tavaly kint rajzolatott a Hortobágyon.

— Hány tollat kapott tőle?

— Egyet, azt mondta, olyat most Debrecenben nem is lehet kapni, még Pesten is alig.

Cigarettaival kínálom. Szabadkozik:

— En nem dohányzom, de azért csak tessék úgy venni, mintha rágyújtottam volna.

Közben új érdeklődők jönnek. Megismétlődik az előbbi párbeszéd:

— Annak a kondásnak a rajzait szeretném megnézni.

— Tessék, itt vannak.

Bemutatkozás:

— Szepesi György vagyok.

Bocsánatkérés:

— Engedjen meg, amiért csak per kondás beszéltem Onról.

stb., stb.

Szepesi György most új vendégeinek kezd magyarázni, magam meg szétnézek Istvánffy mester művei közt. Amint a lelket megfogó, gyönyörű műveket látom, megbizonyosodom, hogy Szepesi György tehetsége nagyon avatott, biztos, jó kézbe került.

Bejött Istvánffy művész is és hosszan elbeszélgettünk kulturáról, művészetéről meg — Szepesi Györgyről. Elmondta, hogy tanítványa nem sokára kiállítás rendez s ő, ha egy kis pénzt szerez, Budapest megkerülésével egyenesen Münchenbe juttatja festőiskolába.

Elzavatt az utóbbi jött vendégek emeltek, Szepesi György pedig félreült és Radó Antal Leopardi

meg Mussel vers-fordításait kezdte olvasni. Magam is elbucsztam s a negyedik emeletről lefelé jövet ezeket gondoltam:

...Kár ezért a fiúért, hogy rendszeres tanítással híján elnevelődik, hézagos ide odakapkodásban elfecsérlődik, kedve szakad és elvész ez a gyémánt — a porban.

Még nem tudjuk, mivé, kivé lesz Szepesi György, hogy érvényesülésben méltó megismétlője tud-e lenni Munkácsynak, de hogy tehetséges, azt már látjuk miniatűrben, ígéretes vázlatban. Nem tudom, hanyadszor írjuk mi már, hogy ismétlődik a történelem, az élet és a művészet folyása. Hiába, megállíthatatlanul ép ur si mouve. Csak a folytonosan megújuló és megújító mozgás, megtisztító, kisodró erő hozhat felszínre a mélyebb értelmek világából olyan őstehetséget, mint amilyen ez a nagyszerű kondásbojtár.

(—)

A mezőgazdasági haszonbérletek meghosszabbítása

A mezőgazdasági haszonbérletekről szóló új kormányrendelet kimondja, hogy a 20 kat. holdat meg nem haladó azon haszonbérletek, amelyek földműves, hadirokkant, hadiözveggy vagy hadiárva kezén vannak és 1922 március 1. előtt járnak le, az 1921-22. gazdasági év végéig meghosszabbodnak akkor, ha az illető haszonbérlet a haszonbérleten felül 20 kat. holdat meghaladó egyéb földbirtokkal nem bír.

Az eképen meghosszabbított haszonbérletek után az 1921-22. gazdasági évre rendszerint azt a haszonbért kell megfizetni, mely az 1920-21. gazdasági évre járt, ha azonban a haszonbér a szokásos haszonbérletnek vagy a méltányosságnak meg nem felel, úgy a gazdasági év vége előtt legalább egyneved évvel annak bírói uton felemelése vagy mérséklése kérhető.

Mindezen rendelkezések az alhaszonbérletekre és a legeltetésre átengedett területekre is érvényesek, kivéve azon rendszerint szántó művelésre, használt területeket, amelyeket az 1920-21. gazdasági évben csupán gazdasági kényszerűségből használnak legeltetésre.

A haszonbérleti szerződéseknek az alhaszonbérbeadást tiltó rendelkezései nem nyerne alkalmazást akkor, ha az alhaszonbérbeadó földműves hadirokkant, hadiözveggy, vagy hadiárva, kimondja ezenkívül, hogy a haszonbérlet meghosszabbítására nincsen igénye annak, aki a földbirtokreform folytán másutt kap megfelelő területű földet.

A vitás kérdések felett elsőfokon a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága, másodfokon az Országos Földbirtokrendező Biróság, illetve ennek megalakulásáig a m. kir. földmívelésügyi miniszter dönt.

Az Arany-Bika divatházban

ujabban érkezett árak áral:

I. a. sifon és vászon	50 K-tól
Kitűnő kanavász	50 K-tól
I. a. ing, zefir	60 K-tól
Fehér és színes grenadin	70 K-tól
Legjobb kartonok	55 K-tól
Mintázott opál	100 K-tól
Női szövetek	150 K-tól
Tiszta gyapjú férfi szövet	400 K-tól
Harisnyák minden színen	60 K-tól
Férfi zefir ing	300 K-tól

A legdivatosabb selymek, férfi és női fehérműk nagy választékban!

Tőzsdei magánforgalom

Budapest, május 7.

A mai magánforgalomban a hangulat valamivel bizakóbb volt. Az értékpapírok közül Adriát 4050-nel jegyezték. Rimát és Koburgot is nagyon keresték.

A valuták a 2-70-es zürichi megnyitás híre gyengültek. Dollár 206-210, Márka 3-20-3-30, Lei 3-50-3-60, Dinár 6-—, Sokol 2-97 és fél-3-05.

Zürichi devizák:

Zürich, május 7. (Megnyitás.) Berlin 8-52 és fél, New-York 561, Milano 28-70, Prága 7-80, Budapest 2-70, Zágráb 4-05, Bukarest 9-35, Varsó 0-68, Bécs 1-45, Osztr. bélyegzett 0-94.

Zürich, május 7. (Zárlat). Berlin 8-51, Hollandia 199, New-York 560, London 22-33, Páris 46-75, Milano 28-75, Prága 7-80, Budapest 2-70, Bukarest 9-40, Varsó 0-68, Bécs 1-40, Osztr. bélyegzett 0-94, Zágráb 4-05.

Komarnóvtól Piliscsabáig**Kirabolták a tolvaj férjet**

Hónapokkal ezelőtt megírtuk, hogy Ohrenbuch Henrik Ferenc galíciai, komarnóvi lakos ellen a felesége a debreceni rendőrségen lopás miatt feljelentést tett. Ohrenbuchné a feljelentésben elpanaszolta, hogy férje közös ruhásszekrényük feltörése után mintegy 50.000 korona értékű ruhaneművel megszökött és az a gyanúja, hogy Debrecenben él Horváth János, vagy Kovács János álnév alatt.

A debreceni rendőrség széleskörű nyomozást indított, amely azonban csak azt állapította meg, hogy Ohrenbuch nem tartózkodik Debrecenben. Most váratlanul megtudta a rendőrség Ohrenbuch tartózkodási helyét a budapesti rendőrség egy átíratából, amely szerint Ohrenbuch a piliscsabai internálttáborban van és ott várja hazájába való visszaszállítását.

Ohrenbuch tartózkodási helyét egy feljelentésből tudta meg a budapesti rendőrség. Ohrenbuch ugyanis rablás miatt feljelentette egyik internálttársát, Schermann Chájimot, aki állítólag Debrecenben az oláh megszállás alatt a Dreher-szállóban őt kirabolta.

Ohrenbuch előadása szerint egy este két oláh katona állított be hozzá és minden pénzétől kifosztotta. Az internált táborban találkozott Schermann Chájimmal, akiben felismerte a rabló oláh katonák egyikét.

Schermann tagadta a vádat, amelynek tisztázására most a budapesti rendőrség indított nyomozást. A debreceni rendőrség már elküldte az értesítést Ohrenbuchnénak.

Csathó Kálmán**Összes munkái:**

Pókháló, regény . . . K 60
Mikor az öregek fiatalok voltak . . . K 70
Blanche, avagy a szegény rokon, regény . K 32
Juliska néni, elbesz. K 36
Ibolyka, elbeszélés . K 40
A varju a toronyórán regény K 60
A nő litka, elbeszélés K 40
Most kél a nap, regény K 60
Te csak pipáld Ladányi, elbeszélések . K 40
Tizenöt százalék felár!!

Kaphatók Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében, Debrecen, Plac-utca 34. sz.

Lefkovits Vilmos összbüntetése tiz évi börtön

Lefkovits Vilmos dr., a debreceni szociáldemokrata párt volt titkárát, a proletárdiktatura alatt Debrecenközköztatásügyi politikai megbízottját tudvalevőleg a kommunánál elkövetett bűncselekményei miatt egyszer öt évi, egyszer pedig hat évi börtönre ítélte a debreceni törvényszék ötös tanácsa.

A debreceni törvényszék Szu-

chányi Andor kir. törvényszéki bíró elnökelete alatt működő büntető tanácsa ma délelőtt összbüntetést szabott ki Lefkovits Vilmos ügyében és összbüntetésül 10 évi börtönre ítélte.

Az ítéletben Eöry Kálmán dr. királyi ügyész megnyugodott, Horváth Károly dr. védő semmi ségi panaszt jelentett be.

Franciaország nem ellenzi a nyugatmagyarországi népszavazást

Budapest, május 7. Feltétlen megbízható s a budapesti diplomáciai testülettel szoros érintkezésben levő helyről származik az alábbi információ:

Franciaországban a hivatalos politika nemcsak egyedül és kizárólag a németek felé fordítja tekintetét, hanem élénk figyelemmel kíséri azokat az eseményeket is, melyek Ausztriában nap-nap után előfordulnak. A legutóbbi önkéntes tiroli népszavazás annak bizonyosságát szolgáltatta, hogy Ausztria még mindig nem adta fel Németországhoz való csatlakozásának reményét, sőt ez a törekvés ma még erősebb mint valaha. Epen ezért a hivatalos körök az a gondolat foglalkoztatja, hogy a Nyu-

gatmagyarország kérdésében nem kellene-e az eddig elfoglalt álláspontot revidálni és megfelelni Nyugatmagyarország népe amaz óhajának, hogy népszavazással döntsön, hogy hova akar tartozni.

A francia intézőkörök ugyanis ma már azon az állásponton kezdenek lenni, hogy a Nyugatmagyarországgal megnagyobbodott Ausztria előbb-utóbb kétségkívül már gazdasági szempontból is Németországhoz kíván csatlakozni, a francia politikának pedig nem érdeke, hogy az eként megnagyobbodott Ausztriával Németország területét gyarapítsa.

A németek készek tárgyalni a kártérítésről, de a lefegyverezési feltételeket nem fogadják el

Berlin, máj. 7. A kormányváltás megoldása eddigelé egy lépéssel sem jutott előbbre. A birodalmi gyűlés többségi pártjának az a véleménye, hogy a pénzügyi követeléseket tárgyilagosan kell fontolóra venni, mert ha azokat egybevetik az előbbi német javaslat pontozataival, a legfelsőbb tanács határozatának pénzügyi része elfogadható tárgyalási alapul.

Nem így az a rész, mely a békeszerződés határozatait tullepi, nevezetesen azok a pontok, melyek a lefegyverezést sürgetik. A keleti erődök leszerelésének követelése nem állhat meg, mert a versaillesi szerződés is megengedi, hogy ezekben az erődökben meghatározott számú ágyúk legyenek és a felszólítási véres események is igazolták, hogy Németország nem szolgáltathatja ki magát ellenségeinek teljesen fegyvertelenül. Altalános lett az a felfogás, hogy a német birodalom a meghatározott lefegyverezési törvénnyel eleget tett kötelezettségeinek és ezen a törvényen nem mehet túl, mert például Bajorország ellen nem léphet fel kényszerítő módon, hogy fegyverezze le polgárőrségeit és nincs is hozzá hatalma.

A helyzet az, hogy a politikai pártok az ultimátum pénzügyi részét tárgyalás alá veszik. Ma délben ismét összeülnek a franciák vezérei és délután a koalí-

ciós pártoknak együttes tanácskozásuk lesz.

Bécs, május 7. A N. Fr. Pr. jelentő Londonból: Lloyd George az alsóházban kijelentette, hogy a jóvátételi bizottság ideiglenes becslése szerint Németország eddig teljesített fizetése a következőképp számoltattak el: A teljes érték 8 milliárd aranymárkát tesz ki, ebből le kell vonni 2 milliárd 280 millió aranymárkát élelmisszerszállítások és nyersanyagok fejében és körülbelül 1 milliárdot fordítottak a megszálló hadseregek és a szövetségközi bizottság fenntartására.

Robert Cecil lord hangoztatta, hogy az igazi és tartós béke legfőbb feltétele a népszövetség tekintélyének megerősítése. Anglia nagy sulyt helyez Franciaország barátságára, de sokan félnek attól, hogy a franciák olyan intézkedésekre ragadtatják magukat, melyeket Nagybritannia nem helyeselhet. Reméli, hogy Németország elfogadja a szövetségesek feltételeit, hogy ezzel elkerülje a kényszerszabályok alkalmazását.

Asquith az ülés további folyamán kijelenti, hogy a ma ismertett javaslatokat jobbnak találja, mint az eddigieket. Hangsúlyozta, hogy Európa és az egész világ gazdasági helyzetét csak azzal a feltétellel lehet újra helyreállítani, ha visszatérünk a szerződések rendezésére.

HIREK.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
Igazságban,
Hiszek Magyarország
feltámadásában.

— Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban vasárnap, e hó 8-án az istentiszteletek rendje: a Nagytemplomban d. e. 10 órakor prédikál Konrád Zoltán s.-lelkész, d. u. 5 órakor prédikál Gábor András s.-lelkész, a Kistemplomban d. e. 9 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, d. e. 1 órakor prédikál Tóth János lelkész, d. u. 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Nagy István vallásnár, a Kossuth-utcai templomban d. e. 8 órakor ifjúsági istentiszteletet tart Kiss Andor s.-lelkész, d. e. 10 órakor prédikál Gábor András s.-lelkész, d. u. 5 órakor prédikál Mezey Béla s.-lelkész, az Arpád-téri templomban d. e. 10 órakor prédikál Kalmár Dániel s.-lelkész, d. u. 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Kiss Andor s.-lelkész, az ispotályi-templomban d. e. 10 órakor prédikál dr. Révész Imre lelkész, d. u. 3 órakor prédikál Kalmár Dániel s.-lelkész, a homokkerti imaházban d. e. 10 órakor prédikál Nagy István vallásnár lelkész.

A vasárnapi iskolák a szokott helyen és időben. A Konfirmált Leányok Szövetsége összejövetelen, d. u. fél 4 órakor előadást tart: Tóth Arpádné tanárnő.

Az evang. templomban: d. e. 10 órakor prédikál Szele Miklós ref. vallásnár.

— A ref. egyház orgonahangversenye. A debreceni református egyháznak a »Kálvinháza« javára rendezett orgonahangversenye ma délután volt a Kossuth-utcai templomban a debreceni kálvinista társadalom színejavának jelenlétében. A mai hangversenyt művészi eseménnyé avatta a nagyszerű műsor. Hamestádt János orgonajátéka, Bobodán Margit és Torma Zsiga, valamint Varga Ferenc segédlelkész énekszámait maradandó emlékkévé tették a »Kálvinháza« javára rendezett hangversenyt. Páricsi Pál nagyszerű prentizással és technikai tudással teljes játszotta hegedűn Spohl L. »dagióját«, Nagy Lajos segédlelkész mély érzéssel és határozott művészi készséggel szavalt Reviczky: »Miatyánkját.« Pompás összetanulásban a Debrecen zeneéletének ismét tényezőjévé lett Iparos-dalkör nyitotta meg és zárta be két énekszámmal a hangversenyt.

— A hadiváltás és a vele kapcsolatos pénzügyi rendelkezések. A Kereskedelmi Csarnok tagjai szives tudomására hozza, hogy vasárnap, f. hó 8-án d. u. 3 órakor a Csarnok nagytermében pénzügyi vonatkozású ismertető előadást rendez. Tárgy: A hadiváltás és a vele kapcsolatos pénzügyi rendelkezések. Előadó: dr. Békés Kálmán.

— Halálozás. Özv. Kaufmann Dávidné megtört szívvel tudatja, hogy szeretett férje f. hó 6-án elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután fél 4 órakor lesz az Arany János-u. 63. sz. gyászaházól.

— Jánosi Zoltán fegyelmi ügye. Miskolcra jelentik: A tiszáninneni református egyházkerület július 1-én tartja közgyűlését Miskolcon, Révész Kálmán dr. püspök és Dókus Ernő főgondnok elnökelete alatt. A közgyűlés tárgysorozatán szerepel Jánosi Zoltán debreceni lelkész fegyelmi ügye is.

— **A debreceni nők Déry-albuma.** Keddi számunkban közöltük, hogy néhány lelkes debreceni nő áldozatkészsége, lankadatlan fáradozása művészi albummal szándékozik meglepni Déry Frigyes, a *Debreceni Déry Múzeum* nagylelkű adományozóját. Az album immár készen van. A hölgyek fáradozása sok nő aláírást gyűjtött össze s az aláírt lapokat, ugyanazon hölgyek áldozatkészségéből *Haranghy Jenőnek* művészi címlapja és szöveglapja előzi meg, az egészet pedig *Dávidházy Kálmán* mesteri könyvkötészeti remeke öleli egy gyönyörű kötetbe. A minden ízében művészi és érdekes album a hétfői nap folyamán *Kontsek Kornél* kirakatában látható lesz. Még néhány hely van arra is, hogy az esetleg kimaradt hölgyek aláírásukat bejegyezthessék.

— **Osztokodás a közellátási hivatalon.** Pár napon belül végleg megszűnik a közellátási hivatal, a közlelmelési ügyosztály tevékenysége is napról napra csökken a szabad forgalom kiterjesztésével. Ezek a változások különösen a lakás és hivatali helyiségekben való inség szempontjából eredménytelen élnék mozgalmat a városban. A felszabaduló helyiségek új felosztása a jövő hét elején megtörténik valószínűleg a következő eredménnyel: A közellátási hivatal helyisége a közlelmelési ügyosztály, Zöld József tb. tanácsnok, Balla Bertalan tb. tanácsnok és Kiss Ferenc liszt-hivatala költözik át, a felszabaduló két helyiségben az új erdőgazdasági hivatal helyezik el, a liszt-hivatalba a városi statisztikai hivatal költözik fel, mely a földszinten ideiglenesen már megkezdte működését, a földszinti helyiségekbe pedig a Faltin Adolf állami főügyész vezetése alatt működő állami vegyvizsgáló hivatal költözik be a Pallagról, hogy a városban elhelyezve célszerűbben végezhesse fontos hivatását.

— **Népnevelési bizottság.** A városi tanács a népnevelési bizottságba beválasztotta a református egyház részéről Szele György lelkészt és Hatvany József igazgató tanitót, az ág. evangélikus egyház részéről Materny Lajos esperest és Pószter Adolf tanitót.

— **Temető rendező bizottság.** A temetők rendezésére és a létesítendő köztemető kérdésének előkészítésére kiküldött bizottságba a városi tanács beválasztotta Szele György, Révész Imre dr., Uray Sándor lelkészeket, Márk Endre nyugalmazott polgármestert, Juhász Ignác és Bacsó Dezső dr. ügyvédek a református egyház, Totin Andor máv felügyelőt és Lengyel Béla dr. ügyvédet a görög katolikus egyház részéről.

— **A város a vicinálisok igazgatóságában.** A városi tanács a debrecen-hajdunánási és a debrecen-nyirbátori helyi-érdeklő vasutak igazgatóságába Csóka Sámuel helyettes polgármestert küldte ki, hogy a polgármesteri szék betöltéséig Debrecen városát képviselje.

— **Esküvői hír.** Értesítjük rokonságunkat és ismerőseinket, hogy gyászcsat miatt a f. hó 8-ára kitűzött esküvőnket elhalasztottuk. Grosz Lóla és Szántó, István.

— **A budapesti Keleti Vásár Idegenforgalmi Irodája.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara kérésére Budapest székesfőváros tanácsa a vásár látogatásának megkönnyítése céljából a Budapesti Keleti Vásár rendelkezésére bocsátotta a Székesfőváros Idegenforgalmi Irodáját. Az Idegenforgalmi Iroda fog gondoskodni a május 14. és 27-ike között a vásárra érkező kereske-

A Roheim-villa személyzetének vallomása

A Tisza-pór huszadik napja

Budapest, május 7. Fél tízkor nyitotta meg *Gadó István* dr. elnök a Tisza-pór tárgyalásának huszadik napját.

Csermák Dezső nót, Roheimék szakácsnóját hallgatják ki először Gártner délelőtti látogatásáról, a gyilkosok megérkezéséről és felállításáról tesz vallomást.

Az elnök felhívására rámutat a vádlottak padján ülők közül *Gaertnerre*, hogy az volt a délelőtti esőköpenyeges látogató és *Sztanykowskyra*, hogy ő volt a gyilkosok közül a negyedik katona. Az elnök figyelmezteti vallomásának súlyos voltára és megkérdezi, lemeri-e tenni nyugodt lélekkel az esküt.

Igen feleli a tanu, mire a bíróság elrendeli megeskütését.

Wesely Margit, a Roheim-villa kertésznének leánya, a következő tanu. Vallomása lényegében megegyezik *Csermák* előadásával. Az elnök felhívására rámutat *Gaertnerre*:

dők és iparosok elszállásolásáról. Mindenkinek, aki az irodát igénybe akarja venni, érkezését legalább nyolc nap előtt be kell jelentenie az irodának (IV. Haris-köz 1.), hogy a hivatal kellő lakásról gondoskodhassék.

— **Hősi halottak adatainak bejelentése.** A világháboruban hősi halált halt egyének hozzátartozói, ismerősei stb. újból felkéretnek, hogy az elhaltak életrajzi adatait és hősi halálának általuk ismert körülményeit, amennyiben azt eddig be nem jelentették volna, a város nyilvántartó hivatalában (Pénzügyi palota II. em. 11. ajtó) mielőbb jelentsek be. Ha az elhaltak fényképei a hozzátartozók birtokában megválnának és nélkülözhetők volnának, azoknak beszolgáltatása is kérelmek. Az elesett tisztek fényképei, életrajzai és kiváló fegyverlények leírása ide szintén beküldendők.

— **A debreceni katonatiszti lawn-tenisz kör** kertje négy tenisz pályával f. hó 11-én, szerdán nyílik meg. Ezen alkalommal délután 5 órától fél 7 óráig a debreceni gyalogezred zenekara fog játszani. A kertben, melyet a vörösök és az oláhok teljesen kiraboltak és elpusztítottak, tavaly még nem lehetett a régi békebeli állapotokat létesíteni, az idén nagy anyagi áldozatok és utánjárás árán sikerülni fog a tenisz kertet úgy, mint régen, boldogabb időkben volt, újból a helyőrség tisztai családai-nak és a velük érző polgári társadalomnak kedves egészségese szórakozó helyévé felvirágoztatni. A teniszjáték sportszerű üzése mindenképpen biztosítva van és a szeptemberben tartandó nagyobb arányú verseny befogja telőzni az ideai teniszszekők sportmunkáját. A kertben lehetőség szerint hetenkint a debreceni gyalogezred zenekara fog hangversenyezni. A meghívók szétküldése megkezdődött.

— **A tisztántuli ebtenyészti egyesület megalakulása.** Nagy Géza őrnagy, Illéssy Gyula huszár százados kezdeményezésére Debrecenben megalakulóban van a Tisztántuli ebtenyészti egyesület. Az egyesület célja fajtisztítás, tenyészés és nyilvántartása, tenyészés kiválasztása, a beltenyészés megakadályozása, a kitenyészés irányítása, főtekin-tettel a hazai fajokra, valamint az elvásárló közönség összehozása. Az egyesület megalakítására összejött bizottság Nagy Géza őrnagy elnöke alatt pénteken tartott előértekezletet, ame-

— *Ez az esőköpenyeges! Határozottan emlékszem.*

Majd *Sztanykowskyra* mutató: — *Ez állt az ajtóban jegyve-resen!*

Elnök figyelmezteti, gondolja meg jól, hogy határozottan felismeri-e őket és jelentse ki, megmeri-e rá esküdni.

— *Nem!* — jelenti ki a tanu, akit *Gaertnerrel* való szembesítése után a bíróság megesküt.

Rákóczy Sándor csendőr fő-törzsőrmestert hallgatják ki a Tisza-villa őrzésére vonatkozólag. Az elnök által felmutatott fényképen *Pogány Józsefet* nem ismeri fel. Nem esketik meg, mert ebből az ügyből kifolyólag már elítélték.

Barta Anna szobaleány felismeri *Gaertner* és a szemébe mondja, hogy ők nyomták be az ajtót.

Ez után a villa személyzetének többi tagjait hallgatták ki.

A tárgyalást hétfőn folytatják.

lyen kiküldtek egy bizottságot az alapszabályok megalkotására. Eltekintve attól, hogy az egyesület az állatnemesítés kulturamunkáját fogja végezni, amely már magában nemes cél, de ezenkívül amugy is nagy szüksége van a tisztántulnak egyesületre, amennyiben e területről a fajtisztítás ebek legnagyobb részét elrabolták az oláhok. Felhívjuk ez ügyért érdeklődőket az egyesület parlólására. Tagokul jelentkezhetni lehet *Bódogh László* Piac-utcai cukrászdájában, valamint *Király István* Degenfeld-teri fűszerüzletében, ahol a megalakulásra nézve bárki kimerítő felvilágosítást nyerhet.

— **Kong a pozsonyi egyetem.** A pozsonyi egyetem, mely oly szép lendülettel kezdte meg működését, a cseh kezében valóóságban kong az ürességtől. A cseh kormány ugyanis politikai kérdést csinált a pozsonyi egyetemből s egyébre sem tekintett, minthogy a tudomány csarnokából egy szlavosító szervet létesítsen. A magyar jellegű egyetemet márcól-holnapra teljesen szlavvá alakította át, minek az lett a következménye, hogy az egyetem magyar hallgatói, amennyiben nem tudtak Budapestre elkerülni, a német egyetemekre iratkoztak be. Az ilyen néptelenné vált egyetem egy idő óta hirdeti magát a cseh lapokban és csábító szövegű felhívásokban igyekezik megnyerni a középiskolát végzett cseh ifjúságot, hogy minél tomegesebben iratkozzanak be az egyetemre. E kiáltványok, hirdetések, kommunikék minden jóval kecségetik a tanulókat. Teljes tandíjmentességet ígérnek és havi kétszáz koronaért teljes ellátást. Azonkívül kiáltásba helyezik, hogy a beiratkozottaknak a szükséges gyakorlati ismeretek elsajátítására a legtávolabbi lehetőséget biztosítják és adott esetben pénzzsegélyt is nyújtanak.

— **A rendőrlégénység újjászervezése.** A belügyminiszter rendeletet intézett a kerületi főkapitánysághoz, amelyben külön altiszti kar szervezését írja elő. Egyelőre csak címzetes altiszti állásokat szerveznek. Fokozatok szerint lesznek: rendőrmesterek, rendőrtörzsőrmesterek és rendőrfelügyelő-helyettesek. Rendőrfelügyelő-helyettes, ami megfelel a tiszthelyettesnek, osztályparancsnokságonként csak egy lesz.

— **Vászoncipőfelsőrésznek** elsőrendű anyag, melltartók, leibchenek legolcsóbban *Goldstein Karolinánál* Miklós-u. 5.

— **A mértékhitelítési díjak felemelése.** A kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekeltségnek, hogy a kereskedelemügyi miniszter legutóbbi rendeletével a mértékek és mérőeszközök hitelítési díjtételeit felemelte és pedig a hossz mértékek, folyadékmértékek, folyadékmérőeszközök és szárazanyagok mérésére szolgáló űrmértékek, súlyok és mérlegek díjait négy-szeresükre, a gázmérők, vízmérők és viteldíjzók díjtételeit pedig háromszorosukra. Minden olyan munkanap után, amely napon a hitelítésre bejelentett mértékek és mérőeszközök hitelítési díja az 500 koronát, vagy a palackok darabszáma az ezret meg nem haladja, az új rendelet szerint a pótdíjak háromszorosa fizetendő. A 15.000 kg. és annal nagyobb terhelhetőségű mérlegekért, ha a fél a hitelítéshez próbakocsit bocsát a mértékhitelítő közeg rendelkezésére, a hitelítési díjnak csak a fele fizetendő. A helyszini hitelítések pótdíja is módosítva lett. A korcsmai palackok, az ivóedények, a tejes palackok és szeszszitalokat tartalmazó zárt palackok díjtételei, ugyanezek a fenti rendelet szerint, az eddigiek ötszörösére emeltettek. A hitelítés vagy megvizsgálás végett benyújtott oly mértékekre és mérőeszközökre, palackokra, stb., a melyek hitelítése e rendelet életbeléptéig nem nyer befejezést, már az új díjtételek alkalmazatnak.

— **Baleset.** Ujvárosi Erzsébet Tégláskert Dévay-utca 74. szám alatti 9 éves gyermeknek hallában ma délelőtt egy kocsi keresztül ment. *Galyási György* egykei kovácsmester tegnap munkaközben mindkét kezén súlyosan megsérült. Mindkettőt a debreceni kózkórházba ápolják.

— **Bolti szolgát keresünk.** **Hegedüs és Sándor r-t.** könyvkereskedés, Piac-u. 34.

— **Irodistanó,** gép- és gyorsírás valamint levelezési gyakorlati felvételt, jelentkezni d. u. 2-3-ig Weisz, Dezső kereskedelmi iroda, Király-u. 5.

— **Krisch Károly** cserépkályhaktára vállal átrakást és javítást is

— **»A hősök söre«** a legnemesebb nyersanyagokból saját módszerünk szerint készült ezen »idénysörünk« első megjelenése összeesik a világháború idejével, melynek történetébe lángoló betűkkel irták be a magyar nevet a mi hős katonáink. Nincs elég tölgy a magyar erdők rengetegeiben, hogy levelekből kószorut fonhatnánk minden hős homlokára, akinek vitésége és önfeláldozása soha el nem muló dicsőség fényével vonta be a magyar nemzet hírnevét. A Fővárosi Sörfőző R. T. Kőbányán vitéz katonáinkra gondolt, amikor ezen gyártmányunknak azt a nevet adta **»Hősök Söre.«**

— **Pénzünk** javulása következtében Kupfer posztókereskedő Kistemplombazár az árakat ismét leszállította.

— **Férfi, női** alkalmi és bál ruhákat legolcsóbban fest, tisztít **Lengyel, Csapó-utca 95.**

— **Ujabb áresés.** Ma már 30 korona 1 pár jöminőségű pamut női harisnya, 75 korona selymfényű flor női harisnya. Férfi fuszeti már 25 koronától, gyermek már 26 koronától feljebb. Minden minőség minden színen kapható. **Benyás Emil** harisnyagyára Debrecen. Üzlet: Piac-18. Eladás nagyban, kicsinyben.

— **Az új lakásrendelet** magyarázatokkal ellátva beszerezhető a **Hegedüs és Sándor r-t.** könyvkereskedésében. Debrecen, Piac-u. 34. sz.

— **Rubin Farkas** özvegye divat-áru üzletében mélyen leszállított árak: Blousok, pongyolák, gyermek ruhák, harisnyák, férfi-zoknik és pipere szappanokban.

— Budapesti tőzsde-almanach 1921. évre megjelent s kapható Hegedűs és Sándor r.t. könyvkereskedésében.

— Üzleti könyvek minden nagy számban és kivitelben kaphatók. Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.t. papírnagykereskedésében. Nyomatványok a legizlésebb kivitelben 24 óra alatt készülnek. Telefon 54.

— Fogtechnikai műterem és laboratórium József kir. herceg-utca 6. sz. alatt.

— Maga Pepita és más civil- és gyermek-sapkát, valamint mindennemű egyenruha-sapkát bárkinél olcsóbban a Sappkaközponnál Simonffy-utca 5. vásárolhat és csináltathat.

— Aranyat, ezüstöt, briliánsokat magas árrban vesznek Weisz ékszerész, Püspöki palota.

— Falparosok és gazdaságok figyelmébe! Vállalunk épít- és részvágást egész egy méter tőrsátméretig keretfűrészkön bármilyen kívánt faneműkre. Stern József és Testvére kefégyár r.t., Bőszörményi-utca 3.

— Molykár ellen legbiztosabb szer. ha téli ruháinkat, szőnyegeinket Nagy József szücsmeisterhez adjuk, Szentanna 3.

— Sós, szénsavas, Hatos villanyfürdők és iszapkúra a Margit fürdő vizgyógyintézetében, orvosi kezelés mellett.

— Itt a béke sör! A világhírű Kőbányai Polgári dupla malátá Szent István idény sör békebeli minőségben, mely felülmúl minden európai sört, valóságos gyógyító erejű. Kapható minden jobb csemegé üzletben. Főraktár: Aron Manó és Társa utóda, Széchenyi-utca 22. Megrendelhető telefonon 82 és 181.

Csonka Magyarország — nem ország, Egész Magyarország — mennyország!

ÜZLETI KÖNYVEK

minden nagyszámúban és kivitelben kaphatók Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.t. papírnagykereskedésében, Piac-utca 34. szám.

SZÍNHÁZ

Balkirálynő. Igénytelen libretto, itt-ott önképzőkori humorral élénkítve, kedves, kellemes, behízog, de kissé már megkopott és önmagát ismétlő muzsika jellemzik ezt a Strauss-operettet, amely nem sokat javított ennek a nemrégiben még értékmérőül szolgáló operettváltozatnak az árfolyamán. A debreceni bemutatón hűen követte verszegénységben a librettót és sablonokban a muzsikát, az igénytelenség odáig terjedt, hogy az első felvonás pazar női konfekciós üzletét egy kalap, egy kabát, egy boa és egy ridikül jelezte. A szereplők közül Rácz Adát Strauss egy szokatlan feladat elé állította, énekelnie kellett volna és ez minden kedves temperamentuma ellenére sem sikerült neki; Nádosy ambiciójának teljes latbavetésével sem tudott karaktert adni szerepének, mozdulatlan mögött az Ezüst sárly kis japánja settenkedett állandóan; Bodán Margit szép hangját nem tudta kellőleg hozzálagyítani a Strauss-melodiókhoz, a többiek több-kevesebb eredménnyel statisztáltak. Karzat és vidékén négyféle klakk tombolt, kellő vezetés híján legtöbbször nem a megfelelő alkalmakkor.

A Székely hangverseny a Vig-színházban május hó 6-án este 8 órakor lesz. A szereplők közt ismert elsőrangú művészi erők vannak, így K. Somló Emma a budapesti Nemzeti Színház ismert nevű művésznője.

Szilágyi Béla székely főhadnagy, költő és zeneszerző és Murgás Kálmán zeneszerző, aki Fráter Lóránt módjára saját szerzeményű dalait a saját maga hegedűkísérettel énekli. Továbbá szerepelni fognak Madary Béla operaténor és m. kir. Operaház tagja és Várady Pál kütünő dalénekes, Mayer István és Baczó László ismert nevű hegedűművészek és Kerkes László gitár művész a közönség zenei kíváncsalmainak a legnagyobb megelégedéssel fognak megfelelni. Szilágyi Sándor menekült székely diák székely nemzeti táncot, a csürdögölőt fogja bemutatni. Konferáni fog a Hangversenyen dr. Finkey Zoltán dalénekes.

A hangverseny megelőzőleg d. u. 4 órakor a Vármegyeház dísztermében ugyancsak a fenti neves művészek közreműködésével ifjúsági előadás tartatik. Jegyek a hangversenyre már korlátozott számban kaphatók Springer, Csáthy és Aszman üzletében, vasárnap délelőtt a menekültügyi kirendeltségen, előtűn 5 órakor pedig a Vig-színház pénztáránál.

A színházi iroda jelentése:
Vasárnap d. u. Bob herceg, este pedig Ami falunk körül színre. Hétfőn A) bérletben Bál királynő. Kedden Mi ketten premiere.

Szöke Szakáll és művészarsulata holnap f. hó 9-én kezd meg háromnapos vendégjátékát az Apollóban. Nívós családi fehér műsört állított össze a nagy népszerűségnek örvendő Szöke Szakáll. Teljesen új magánzámokkal és darabokkal vendég szerepel kütünő művészarsulataival. Mezei Honka a budapesti ismert primadonna a „Menyasszonyvásár” című Harmath Imre operettjének főszerepét játssza, táncos partnere Sinai István. Az előadást zongorán kíséri Márkus István zeneszerző. Mindhárom előadás nagyon változó műsör kerül bemutatásra. Jegyelővétel az apolloban.

Szép Honka: Vörösmarth gyönyörű költeménye filmen ma utoljára az Uranában. Előadások 3-5-7 és 9 órakor.

Erna Morena és Olaf Fönnis ma utoljára az Apolloban. Előadások 3-5-7 és 9 órakor.

Lóth Ila főszereplésével az V-ik osztály ma utoljára az Arany Bika moziban.

Francia Pathé-műsor hétfőn az Arany Bika moziban, bemutatásra kerül a Notredame teronyőre mozdrama és a Fényhatás című francia vígjáték.

Falusi kis lány Budapesten hétfőn az Uranában. Jegyelővétel.

Vegyetek menekült bélyegeket!

Új kuplék és dalok!

Salome (Százszorszép)	34.50
Bar nóta	28.75
Jójj Hindosztánba	28.75
Bötbüntetés	28.75
Oh, oh be esuda fura ez az élet	28.75
Last Letter (Az utolsó levél)	28.75
Emlékezés	28.75
Egy régi dal a régi zongorán	28.75
Madonna	28.75
Rettenetes egy eset	28.75
Balázs Árpád: Kicsi falu kicsi ház	28.75
Balázs Árpád: Nem a Tisza partján fekszik ez a csárda	28.75
Orgonavirágok. Irla Kiszely Gyula	28.75
Horthy Miklós induló	28.75
Sibernóta	34.50
Csicsóné	28.75
Halló. Vasárnap délután	34.50
Mancikám	28.75
Karnevál	28.75
Haragszik a tenger	28.75
Deborah	28.75

Kaphatók: Hegedűs és Sándor r.t. zenei-kereskedésében.

SPORT.
A vasárnapi program
A szombati válogatott mérkőzés
2:0 (2:0)

Mintegy 1000 főnyi előkelő közönség előtt folyt le a mérkőzés. A budapesti csapat, jóllehet a holnapi meccsre való tekintettel több tartalékkal játszott, szép játékot mutatott. A debreceni körlet csapata azonban a második félidőben, határozott fölényben volt és csak balszerencséséjén mult, hogy gólt nem lőhetett. Az első gólt az I. félidő 16. percében Nikolsburger lőtte, a második ugyancsak az I. félidő 29-ik percében kornorból esett. Bíró: Káldy Zsigmond.

Budapesti vasutépítő iskola— Debrecen válogatott

Ma délután méri össze erejét a fenti két csapat az ügelo-téri sporttelepen. A tegnapi sikerrel bemutatkozott vasutépítő bajnocsapat igazi tudását Debrecen polgári válogatottja ellen kívánja kijátszani és nem esalódunk ha azt állítjuk, hogy szépségre a mérkőzés felül fogja mulni az apr. 24-ikét is.

Debrecen válogatott eléggé sikerült összeállítása azt sejteti, hogy mindvégig méltó ellenfele lesz a vendégcsapatnak, mert egy Petrucz, Glatz, Friedl, Gerő, Poroszlav, Simon, Örkényi, Megyeri I., Szolárszky I., Merlin I., Polgár összeállítasu csapat első klasszist képvisel.

A vasutépítő iskola ma teljes csapattal áll ki.

Osszeállítás! Csajka, Singh, Vas, Obitz, Mandl, Hirholcz, Krammer, Zilizi, Köves, Nikolsburger, Wiener.

A mérkőzés d. u. fél 5 órakor kezdődik.

Jegyek előre válthatók Bódogh cukrászdájában.

A vasárnapi sportesemények. A válogatott mérkőzésen kívül a birkozósportnak is nagy napja lesz holnap. A DTE tartja Péterfia-utca 76. sz. alatti tornacsarnokában 2 órai kezdettel nagy érdeklődéssel várt meghívást birkozóversenyét, amelyen 40 birkozó vesz részt. — Nyiregyháza pedig, mint megírjuk, a KSE és NyíVE találkoznak. A KSE jobb pozíciójánál fogva több reménnyel indul, de az otthoni pálya meglepetést is hozhat.

Birkozó verseny. Vasárnap, e hó 8-án rendezi Péterfia-utca 76. szám alatti tornacsarnokában a Debreceni Torna Egyesület délután 2 órai kezdettel birkozó versenyét, melyen a debreceni sport egyesületek és a nyiregyházi Torna és Vívó Egyesület legjobb birkozóikat indítják. A versenyre eddig 40 a benevezett. Erős küzdelmekben fog a néző közönség gyönyörködni minden sulycsoporthal, az induló birkozók kütünő formája miatt. A verseny pont 2 órakor kezdődik s a döntő mérkőzések csak fél 6 óra körül várhatók. Jegyek vasárnap délután a pénztárnál (Péterfia 76.) válthatók.

200.000-nél több menekültől kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyetek menekült-bélyegeket!

Új tavaszi divatlapok
érkeztek HEGEDŰS ÉS SÁNDOR irod. és nyomdai r.t. könyvkereskedésébe, Piac-utca 34. sz.

CROOKER REGÉNYEI

Egy-egy kötet ára 58 korona

A bűnbak
Falu szépe
Kevély Katalin
A milliomos
Angelika
Asszony-e vagy leány?
A vándormadár
Az erdő gyermekei
Az ő családja
Balmaine kisasszony
Barrington Diana
Családi hasonlatosság
Hamupipóke
Két férfi
Mary
Női diplomata
A másik
Váratlanul

Egy-egy kötet ára 58 korona

Kaphatók: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében, Debrecen, Piac-utca 34. sz. alatt

FUIMUS
REGÉNY 27

IRTA JUSTH ZSIGMOND

— Nem lesz tán még valamire szükségük, kezeiket csókolom. Szólt meg egyik szemével hunnyorogva. A fiuk elértették.

— Köszönjük öreg, nincs sem mire sem szükségünk. Almosak vagyunk, jó éjszakát. Köszönöm.

Az öreg mélyen meghajlotta magát s eltűnt az ajtófüggönyök mögött.

— Hm. le profit du seigneur! Az öreg nem felejtette el a mesterségét.

— Hogy felejtette volna el? Jó vér cseregedik az ereiben. Ez is Márfa, csak úgy, mint te vagy Niki bácsi. A nagyapádhoz nagyon hasonlít. Anyja kulcsárné volt nála... Jó erős faj, öreg a legény, de azért bírja... no, de nézz le az ablakon.

Valóban ott tipiskélt már az öreg a terrasz alatt s igyekezett lefelé az alház felé, hol a szolgák laktak.

Ez volt az éjszaka utolsó árnya... — Es e percben Niki bácsi nyugodtan alszik, ott, tul az épület tulsó végén, biztos lévén arról, hogy ha betörnének a kastélyba, körülötte lenne hű háznépe és védelmezné körmeszakadtáig... auf dass hin, jó éjszakát... aludjatok jól, fiuk. Te meg Gabor ne vedd fel a familia s a brinzás pátria dolgait. Ez a természetes, így éltek ők századok előtt, erre vagyunk szoktatva mi is valamennyien. Ha bölcs vagy, a helyett, hogy ezen töprengénél, az öreg Johann azon tanácsát követné, amelyet ő nem adott. Ostoba fiuk. Hamlet, jó éjszakát!...

Es az öreg kutya elosont.

27.

A két testvér egyedül maradt. Beszélt volna mindkettő... de hogyan kezdjék?

Gábor a tarthatatlan viszonyokat szerette volna ostorozni, elmondani, mit lát hibásnak, tévesnek ez elavult világban, de hogy beszéljen erről, hisz Poldi az elébb oly hevesen mondta, hogy ez a Lőrinc jövője is, ha meg nem házasodik. Pedig éppen

ezért kötelessége lett volna neki szólni, elmondani mindent, de óvatosan s azért mégis igazán, úgy, hogy Lőrinc kiérezze, hogy minden szavából csak az igazság s a testvére iránt érzett végtelen szeretet beszél. Meg kellett volna magyaráznia, hogy ennek az életnek az ellenkezője is létezik, hogy az ember nemcsak parancsolni, hanem engedelmeskedni is született. Hogy csak az a falat kenyér esik jól, amelyért napról-napra küzdünk. Hogy ez a világ azért mutat torzképet, azért életképtelen, mert az életet hamisan fogja fel. Csak az élvezetet keresik, s megcsömörlöttek attól, a mit élvezni akartak.

Hogy mondja megmindezt neki? Hisz Lőrinc is ezt a világot képviseli.

Es szegény Lőrinc hogyan védelmezze magát?

Hogyan mondja el annak, aki ott ül most vele szemben és némán és nyugtalan szemekkel néz reá, hogy változtatna biz ő mind e viszonyokon, igyekeznék megismerni mindazt, ami új és hasznos, — csak nem tudja, hol és hogyan kezdje a reformokat. Es hogy ezekhez a régies, penészedő intézményekhez úgy köti valami, úgy leigázzák ezek a régi, régi szokások. Hiszen, ha másért nem, hát a testvéreért szívesen változtatna mindezen. De hát hogyan?

A két fiu csak nézett egymás szemébe, keresték azt a szót, amely kifejezze a torkukig toluó sok érzést, sok elmosódó gondolatot. Nem találtak semmit. Pedig érezték, hogy mondaniok kell mindenáron valamit.

Végre Gábor felkelt székéről: — Megyek aludni, — mondta közönyösen.

— Jó éjszakát, öregem, fáradt vagy? Kifárasztottak a szüzek? — tréfálódzott Lőrinc, — szép álmokat!

Gábor kifelé indult. Az ajtónál egyszerre visszafordult. — Nos, öregem? — kérte öccse.

— Semmi, fiam, semmi. Aludj jól, — és ezzel kiment.

Hanem, amint lefeküdt, úgy érezte, hogy öccse és maga közé valami köd ereszkedett, amelyen keresztül már nem látnak az egymás szívébe,

28.

Gábor egész éjjel nem aludt. Nyugtalanul hánykódott az ágyában. Tervelt. Vagy husz tervet is kovácsolt, hogy hogyan fogja nagybátyját figyelmeztetni erre is, arra is. — hogy menti meg Lőrincet is a közeledő veszedelemtől. — Érezte, ez a kötelessége, s minél előbb cselekszik, annál hamarabb lehet a ferde, a tarthatatlan viszonyokon változtatni. De mivel kezdje? Mit szóljon az öregnek? Elmondja, hogy életét csak úgy, mint környezetének vegetálását nevétségesnek találja? Ez volna végre is az igazság.

Elmondja neki, hogy egészségtelen a viszony, melyben unokahugaival áll? Hogy a vagyonát esztelenül kezeli, hogy udvara hőva tovább tönkre fogja tenni.

De hát akkor az egész épületet alapjában kéne megváltoztatni. Erre hogy lenne ereje? S ha már ehhez nincs, hogy leszen majd elég energiája fellépni Lőrincel szemben, kít a legjobban szeret széles e világon? . . .

Erőtlenül érezte magát, pedig édes atya mennyi kötelességet rótt reá! Érezte azt is, hogy gyenge és vállalni nem fogják elbirni a súlyos terhet.

Mintha csak látná, mint rohanak mind e rokonsaládok az örvény felé . . . Es ő egy kiáltással megmenthetné őket a pusztulástól . . . De lehetetlen, torkából kiszáradt a szó . . . Karjai lehanyatlanak . . . Pihenésre vágyik a tett, a küzdelem előtt!

29.

Még alig pitymallott, midőn Poldi már tetőtől-talpig felöltözve, szobájába lépett.

— Hát te nem alszol? Hallottam a szomszéd szobából, hogy egész éjjel hánykolódtál. Nekem is sok minden megfektette a gyomromat, le kellett jönnöm hozzád . . . Látod . . . még egyet el akarok neked mondani . . . Ne itéld el őket. Hidd el számalomra méltók, mert vergődnek, mert nem bírnak önmagukkal. Körülményeik és szokásaik, minden ellenük van. Elhagyatott, szerencsétlen emberek, kik egyedül vannak egymás társaságában, kik gyengék arra, hogy egymással s önmagukkal meg tudjanak küzdeni. Olyanok, mint a fészkekből kiesett tollatlan madárfiókák, nevétségesek, de azért számalomra méltók . . . és éhen halnának, a más szegítsege nélkül. Ez az öreg? . . . Hisz ez nem élt! Mert hisz azt csak nem lehet életnek mondani, hogy harminc év óta csak a mások életét keseríti? Nem mondott ennek egész világéletében senki, de csak egy jó szót sem. Senki se közeledett hozzá szeretettel, az életben csak a csalást látta, mert ő maga sem bírta magát annak adni, a mi . . . Aztán ezek a szegény, szegény lányok se tudják, mi az élet. Lemondás a jelszavuk. Es kicsinyessé nem a szenvedés, hanem látszólagos mulatságaik tették őket. A lelkegyén mindegyik csak olyan martir, mint a kalendárium akármelyik szentje . . . Légy kiméletes velük. Te is csak oly heves vagy, mint atyád volt s tudom akarsz valamit tenni, erőd meg neked sincs hozzá. Vigyázz, hogy a tulsó végletbe ne essél és gyengeségből durva ne légy velük; velencei üvegéből vannak ezek mind és öregek, tiszteld ősz hajszálaikat . . .

(Folyt. köv.)

Balázs Árpád magyar nótái:

Első sorozat

- I. füzet: 1. Két babonás szép szemednek. 2. Valakinek a nótáját.
- II. füzet: 1. Az alispán leánya. 2. Hortobágyi csárda mellett.
- III. füzet: 1. És elment a fiu. 2. Szídnak engem az emberek.
- IV. füzet: 1. Levelem, levelem, utolsó levelem. 2. Tatár Zsófi.
- V. füzet: 1. Mit keres a temetőbe. 2. Könnyeimben megfürösztöm emlékedet.
- VI. füzet: 1. Csak még egyszer tudnék hazamenni. 2. Akit én szeretek, nem való köztetek.
- VII. füzet: 1. Ahogy én szeretek, nem szeret úgy senki. 2. Rég szakadt fel a szívemből.

Második sorozat

- I. füzet: 1. Csillagvilágos éjszakákon. 2. Messze-messze, nagy Oroszországban. 3. Álom-álom földre tévedt álom.
- II. füzet: 1. Piros petyyes ruhácskában. 2. Fény jár a nyomodba.
- III. füzet: 1. Levelet hozott a posta. 2. Nagy Gábornál muzsikálnak.
- IV. füzet: 1. Bárányfelhők fent az égen. 2. Ide a kupát.
- V. füzet: 1. Édes szöke asszony. 2. Édes szülém csehek között.
- VI. füzet: 1. Suttognak a lombok. 2. Ha ragog a csillag.
- VII. füzet: 1. Nem a Tisza partján fekszik ez a csárda (Salzburgi csapszékben). 2. Megérett már a cseresznye.
- VIII. füzet: 1. Amerre a Szamos kanyarog. 2. Kicsi falu, kicsi ház. 3. Sárga rózsza viola virágot szedtem.

Kaphatók: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyeseppet szárít fel.

Női kalapokat

3 nap alatt fest és alakít a „Turul”. Piac-u. 32.

Dynamókat, elektromotorokat

raktárról legutányosabban szállít. Használt gépeket legnagyobb áron vásárol. Csereszleket köt. Készít, mezőgazdaságok, malmok elektromos berendezéséit legutányosabban készíti . . . FEHÉR MIKLÓS Gépgyár r.-t. Elektromos osztálya, Budapest V., Váci-ut 60.

ECET

kicsinybeni eladási hatósági árak mellett

Piac-utca 77. sz. alatt

az udvarban megkezdtek.

Löblé H. ecetgyár

„ELEKTRA“

elektrotechnikai vállalat. Cégtulajdonos: Gold Sándor Debreczen, Hatvan-u. 2. I. em.

Mindenmü villamos szerelések és javítások azonnal legelőnyösebben eszközölteknék. Különböző izzólámpák raktáron.

Karlsbadi finom porcellán tányér 28 kor.

Üvegkereskedelmi R.-T. gyári raktára DEBRECZEN, Tisza-palota. Rózsa-utca 2. sz.

Szabadalmazott Bélyegzők

megrendelhető kizárólag Bethlen-u 27. sz.

Női kalapokat

mélyen leszállított árak mellett árusít

Schimmer Mórné Piac-utca 2. szám, Debreczen

„AESCULAP“ KÖTSZERGYÁR

ajánlja betegápolási és egészségügyi cikkeit !! BUDAPEST VI. ker., Ó-utca 7. sz. alatt

A Balazujvárosi Takarékpénztár

udvarán levő fatelepen mindennemű elsőrendű faragott épületek, — ugymint faragott akác oszlopok, továbbá 4-ös 7 méteres szarufák, 6- és 7-as 3 tól egészen 16 méter hosszúságig terjedő gerendák, lécek stb.

Uj bőrüzlet !!

Mindenmü bel- és külföldi bőrök lerakata Szilágyi Ferencz úrnár és bőrkereskedő, Hunyadi- és Erzsébet-u. sarok.

Markovits Ignác

bankirodája és árubizományi üzlete Piac-u. 63. sz. alatt, bent az udvarban

Telefon Interurban 5-65.

Legelőnyösebben vállal osztrák és cseh-szlovák kifizetéseket. Elfogad megbízásokat értékpapírok, pénznemek, áruk vételére és eladására.

150,000

kor-ig társulnék rentabilis üzlethez vagy vállalathoz. Ajánlatokat: „REALIS” jellegre a kiadóra

Száraz tűzifa

ölenként, valamint aprítva és házhoz szállítva, hófehér darabos és oltott mész, cement, kátránypapír, cserép, téglák beszerezhetők vagononként is BARTHA FATELEPEN, Ispótyu. 3. b. Telefon 785.

Dollárt

és más idegen pénzeket legdrágábban vesz Gótsch Sándor bankirodája Piac-u. 88. szám alatt, I. emelet.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULO I. Telefon: 13-65.

Burgonyát, hagymát, zöldséget gyümölcsöt

valamint minden egyéb gazdasági és konyhakerít terméket minden mennyiségben a legelőnyösebb napi áron vásárolunk, ugyszintén a legkedvezőbb feltételek mellett bel- és külföldi értékesítésre bizományba átvesszünk. Tojás-osztályunk részére kérünk állandó szállításra ajánlatokat. — Bizományi árakra kívánatra megfelelő előleget nyújtunk. ÁLTALÁNOS ÉLELMESÉSI R.-T. BUDAPEST IX., Lónyai-utca 10. Telefon József 28-87.

Saját terméshű hegyaljai borok

legolcsóbb napi áron kaphatók Mondscheinnál, Bethlen-utca 10. sz.

LÖWY SÁNDOR és JÓZSEF

tanagykereskedők BUDAPEST WIEN I. V., Bálvány-u. 8. Adicrg. 12. Sütgönyei: LÖWY X BUDAPEST. Tűzifa, épületfa és szerszámfa vágogtélékben Helyi képviselők keresetnek

**Legdivatosabb
keztük minden
idényre**

Schön Sándor

keztük, kötszer- és orvosi műszer-
tárában, Piac-u. 14., Csapó-u. sarok

**HERMES
VEGYI MŰVEK**

Rosenberg vegyész-mérnök

Debrecen, Varga-u. 34.

Ajánlja gyártmányait:

Légypapír, fémtisztító,
rovarpapír, cipőfehérítő,
sertéstáppor, az összes
közszükséglet, háztar-
tási és kozmetikai cik-
kek. — Vezérképvislet:
HOFFER SÁNDOR
Piac-utca 58. szám alatt

TELEFON: 10-24.

„FRICZI“

kalapszalokban a
legszebb kalapok
magválasztékban

állandóan kaphatók Városházával szemben.

Van szerencsém a nagyérdemű köz-
önség tudomására adni, hogy a
Darábos-utca 54. sz. házban levő
bádogos, gáz és vízvezeték, vala-
mint csatornaberendezésekkel fog-
lalkozó üzemet a mai napon a

Csapó-utca 24.

számu házba helyeztem
át. TELEFONSZÁM 321.

Kérem a nagyérdemű közönség-
get, hogy becses megbízatásai-
val továbbra is támogatni szíves-
kedjen. : : : Teljes tisztelettel
MÁTHÉI JÁNOS

Egy komplett **háló- és ebédlőbutor**
szőnyegek, függönyök,
rézrudak, egy hármás
lőszőr matrac, linoleum
servicek minden elfo-
gadható áron sürgősen
eladó. herceg-u. 4.

Olcsósági hullám
Közszükségleti Áruház-
ban, Csapó-utca 9. alatt.

Muszlín harisnya minden színben 60
K-ért, zokni, cernák, lúrium cipőkré-
mek, botok, szobasprók, ruhafestékek,
tűzők, meszők, piaci táskák, ci-
garettá hűvelő és papír.

Mindenféle lakatos
szakmába vágó
munkát elvállalok
Új tüzhelyek és kályhák
állandóan raktáron :
FEKETE LAJOS
lakatosmester, Piac-u.
66. sz. : Telefon 737.

Modern butorozott lakásért
esetleg a legmagasabb bért fizetem. : : Cím a kiadóban

Vége a háborúnak

**Megjött
a békebeli
sörhullám**

„Hősök söre“
tripla malátatápsör
„Fösör“
világos különlegesség
„Mátyás király“ sör
„Nádor sör“
(müncheni)
„Király sör“
világos
„Bak“ sör
(bajor)

Gyártja: A FŐVÁROSI
SÖRFŐZŐ R-T. Kő-
bányán. : : : Főraktár :
DEBRECENBEN
MÁRKUS JENŐNÉL

Mindenféle arcbor, szépség-
hibát, májfolt, pattanást, sze-
molesot és 10 nap alatt eltávolít
Kozmetika intézetem
Széchenyi-utca 16. szám.

**Gyenge borjúhús
52 K-ért**

kapható MOSKOVITZ JÓZSEF-
nél, Simonffy-utcai bérház.

106/1921.
Árverési hirdetmény.

A debreceni járásbíróság Pk. I.
15035/7-1920. számu végzése folytán
1921. május 10-ik napján, del-
előtti 9 órakor Debreczenben, Kut-
utca 9. számu háznál 28742 koro-
nára becsült butorok, más egyéb
ingóságok bíróság elárvereztetnek.

Oláh Géza,
bírószági végrehajtó.

Legolcsóbb Telefon
és legszoli- 5-90.
dabb árak
mellett :
vásárolhat

Leitner és Römer

rövid, szövött- és norin-
bergi árak
nagykereske-
désében : : : :

Telefon Hatvan-u. 2.
5-90.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szög 15 korona, minden további szög
1-50 ker. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 20-,-, minden további szög K 2-
Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 20-,-, minden további szög K 2-
Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 20-,-, minden további szög K 2-
Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 20-,-, minden további szög K 2-
Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 20-,-, minden további szög K 2-

VÉTEL.

Jókat
összes műveit 100 kötet-
ben megvételre keres
Acél antiquáriuma, Piac-
utca 24.

ELADÁS.

(Itt az olcsósági hullám!)

500

KORONA

1 pár bőrlábszárvédő
FEUERMAN bőrdandárnél
Piac-utca 44. szám.

Friss

élesztő állandóan kaphat-
ható, vidéki kereskedők-
nek is legelőnyösebben
Rosenhalmál, Csapó-utca
19.

PALA,

mész, gipsz, cement,
kátránypapír, mosalkap, —
cementlap, eszerép, be-
toncsövek állandóan kaphatók

Singer

és Társa

Vár-utca 7. sz.

Mindenféle
új és használt butorok
legolcsóbban beszerezhe-
tők Piac-utca 37. (Kis-
templombazár.)

TÜZIFA

azonnali szállí-
tásra kapható
1 mm. hasáb telepen K150
1 „ aprított fa „165
1 „ „ tuskó „135
Aprított fa és tuskó
házhoz szállítva ér-
tendő. Polyánszky
Oresztűzifa- és szén-
kereskedő. Telefon 181.

Olcsó ház

azonnal elfoglalható la-
kással forgalmas helyen
eladó. Értekezni Marton
Ferenc, Hatvan-utca 36.

Tiszta

egész ives
makulatura

(újságpapír) kapható
5 és 10 kilós
csomagokban a kiadó-
hivatalban, Piac-u. 49.

**Legjobban és
legolcsóbban
vásárolhat a**

Dr. Hegedűsné
Gyermek divatházában,
Simonffy-u. 2.
kész baba ruhákat és
gyermekruházati cikkeket!

**Gyermek-
ruhákat**

mérték szerint
olcsón és gyors-
san készült hozott
kelmékből hűk-
nak is : : : : :
dr. HEGEDŰSNÉ
Gyermek divatháza,
SIMONFFY-U. 2.

Abronsvas,
teljesen új, kgr.-ként 20
K-ért kapható a kiadó-
hivatalban.

Kovácsok részére
használt tengelyek, kecsi
alkatrészek, különböző
vasanyagok eladók. —
Riesz kocsigyár.

Kátránypapír
valódi

**Bőrlemez
Múpala
Kátrány**

mész, cement,
gipsz, nádfonat,
budaföld és fo-
lyam homok
legolcsóbban kapható
Bethlen-utca 23.

KERESLET.

Aranyat,
mindenféle ezüstöt, bril-
liantot, gyöngyöt vesz
Steiner Mihály, Hatvan-
utca 2. szám, I. emelet.

Kifutó fiu

Jó fizetéssel
felvétetik a
Debreceni
Független Újság
kiadóhivatalában
Piac-u. 49.

Fehérneműt,
gyermekruhát, harisnya-
fejelést jutányosan ké-
szítek. Fél munka ké-
szítését és tanítását vál-
lalom. Csapó-utca 36.
udvarban jobbra.

Zenészek!
Mindenféle vonós hang-
szert játszó rutinizott
zenészek felvételnek a
Pavillon-laktanyába. Je-
lentkezni lehet minden-
nap d. e. 9-12 óráig
Nóth ezredkarnagynál,
Pavillon-laktanya Debre-
czen. Csak gyakorlattal
bíró zenészek jelentkez-
zenek!

Házmaster
Piac-utca 10. számhoz
felvétetik. Bethlen-u. 23.

Elcserelném
a főtérhez közel levő két
kisebb szobából álló la-
kásomat olyan két na-
gyobb szobából álló la-
kással (lehet egész ház
is), hol sertést és apró-
jószágot lehet tartani. —
Címet kérem a kiadóban
beadni.

Kereskedelmiből
érettéigzett szépírásu,
perfekt gép- és gyors-
írói irodai alkalmazást
keres. Cím a kiadóban.

Elcserelném
1 szoba, előszoba és
konyhából álló debre-
ceni lakásomat budá-
pesti hasonló — fejtétlen
tisztá — lakással. Cím a
kiadóban.

Eláruló leány
mész üzletbe felvétetik.
Jelentkezni Bethlen-utca
23. sz.

VAGYÁS.

Szalma-
és panamakalapok
tisztítását, javítását vál-
lalja Feliczay kalapos, —
Piac-utca 38., hátul az
udvarban.

Parti elnök,
harisnyák mélyen leszá-
llított olcsó árban kaphat-
ók Weisz Ignácnál,
Piac-utca 73.

Pilészerőzést,
gouvrozást harangszok-
nyákból is készít Farkas
Bella, Arany János-u. 20.

Famegmunkáló

gépekkel felsze-
relt műhely
üzemben
átadó.
Cím a kiadóban.

Aranyat,
ezüstöt, briliánsokat ma-
gas napi áron vesz Bródi
Miklós ékszerész, Piac-
utca 37. Kistemplom ba-
zár.

Harisnyák
kötése és fejelése elfo-
gadatik a Zsinórgyárban
Piac 32.

Paplanok
szatemből 1000 koroná-
ért kaphatók. Javító,
alakító, tisztító. Ren-
delésre készítik pehely-
lyel, gypjjal paplano-
kat. Ócska vattát veszek.
Debreceni, paplanos, —
Kossuth-utca 11.

Jókarban levő

hálószoba-butor
és konyhaberende-
zések igen olcsó ár-
ban eladók.
**Arany János-
utca 49. sz.**
Keresztépület.

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.

Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.